

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, esartnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

„Narodna del. organizacija“ v Trstu

vabi na

... III. redni ...

občni zbor

ki se bo vršil

v soboto, 8. oktobra 1910

ob 8. uri zvečer

v gled. dvorani „Nar. doma“ v Trstu.

Ker je na dnevnem redu tudi

volitev predsednika in odbora NDO.

je dolžnost vseh somišljenikov, da se udeležijo tega važnega občnega zbora.

ODBOR

Nar. delav. organ.

BRZOJAVNE VESTI.

Posl. dr. Oražen odložil deželno-zborski mandat.

LJUBLJANA 4. — Zastopnik mesta ljubljanskega v deželnem zboru kranjskem, dr. Oražen, je odložil svoj mandat. Ta svoj korak utemeljuje z razmerami v narodni napredni stranki vsled spora med mladino in dr. Tavčarjem.

Pripomba uredništva. Odkrito povedano: ta korak g. dr. Oražna nas je najneprijetneje presenetil, ker pričaja, da je naše politično življenje v dekadenci. Najsi bodo že razmere v narodno-napredni stranki take ali take in naj je v omenjenem sporu krivica na tej ali oni strani, po našem mnenju ravno dr. Oražen kakor vodja struje, ki zahteva v Hribarjevem vprašanju najradikalnejše postopanje, ne bi bil smel odstopiti, ko ima priti ravno to vprašanje v deželnem zboru v razpravo. A on ni smel tega storiti tudi kakor zastopnik mesta Ljubljane.

V deželnem zboru pride namreč tudi v razpravo novi mestni statut, ko bo treba varovati interese mesta. Zakaj naj bi — vprašamo — mesto Ljubljana v najkritičnejšem trenutku izgubilo svojega zastopnika zato, ker so razmere v kaki stranki nezdružive? Korak dr. Oražna se torej nikakor ne da opravičiti.

Dr. Kramar nevarno obolev.

PRAGA 4. Dr. Kramar je nevarno obolev v Krimu, kjer sedaj biva.

Belgijska kraljevska dvojica na Dunaju.

DUNAJ 4. Kralj Albert se je ob 9-30 predpoludne podal v kapucinsko cerkev, kjer je položil venec na grob pok. cesarice Elizabete in pok. prestolonaslednika Rudolfa. Tekom predpoludne sta belgijski kralj in kraljica posetila člane cesarske hiše.

DUNAJ 4. Belgijski kralj je danes popoldne obiskal lovsko razstavo in je vsprejel v avdijenci na dunajskem dvoru akreditirani diplomatični zbor.

DUNAJ 4. Cesar je podelil belgijskemu kralju Albertu pešpolk št. 27, katerega imenitelj je bil prej pokojni belgijski kralj Leopold.

Vojni minister Schönaich odstopi.

DUNAJ 4. „Vaterland“ pravi, da odstopi vojni minister Schönaich, čim zvrši zasedanje delegacij.

Ogrska magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA 4. — Zbornica je vzela na znanje, da je cesar vsprejel na znanje adresu na prestolni govor. Nato je zbornica izvolila delegacijske člene, na kar je bila seja zaključena.

Moravski deželni zbor.

BRNO 4. Ko je imela zbornica glasovati o predlogu posl. Jileka in tov. radi dogodkov v glavi povodom sokolskega slavlja dne 31. julija t. l., so nemški poslanci šli iz dvorane. Ostal je le posl. Deran, ki je najprej zahteval, naj se sešteje zbornico in ako bi bila ista nesklepčna, naj se glasuje po imenih.

Za nujni predlog so se dvignili poslanci vseh čeških strank, vstevši konservativno veleposestniki in moravska srednja stranka. Deželni glavar je konstatiral nesklepnost zbornice in izjavil, da skliče prihodnjo

sejo pismenim potom, kar se zgodi bržkone jutri (zjutraj).

150 rudarjev zasutih.

LONDON 3. V Elpasu, Teksas, se je pripetila velika nesreča. Zasuto je vsled eksplozije 150 rudarjev.

Nezgođe na železnici.

NEUTRA 4. Na postaji Nagy Surani sta vsled krivo postavljenih ogibov trčila skupaj dva vlaka, pri čemer sta bila poškodovana dva vagona. — Ranjen ni bil nihče.

DEVA 4. Danes predpoludne sta trčila skupaj dva tovorna vlaka; obe lokomotive in deset voz se je popolnoma razbilo. Uničeno je tudi mnogo blaga. Ranjen ni bil nihče. Uradnik, ki je zakrivil nezgodo, je bil suspendiran od službe.

Kolera.

TEHERAN 4. — Do včeraj je bilo v Medšedu prijavljenih 14 slučajev kolere.

RIM 4. V zadnjih 24 urah je v Napolju na novo obolelo na kolero 10 oseb, tri so umrle, v apoljski provinciji je obolelo 17 oseb, šest jih je umrlo, v Apuliji je ena oseba umrla.

Velik požar v New-Jorku in Montevideo.

NEW-JORK 4. Požar, ki je včeraj izbruhnil v neki skupini hiš 24. ulice in 1. avenue, je napravil 1 in pol mil. škode. Pogorelo je eno skladišče lesa, en hotel, ena tovarna in več postranskih poslopij.

MONTVIDEO 4. Požar je popolnoma uničil nove velike doke in carinska poslopja in ogrožava Quai national. Nikakor ni možno bližati se požaru, vendar je nade, da bodo ogenj lokalizirali. Vse evropsko blago je izgubljeno. — Škode je nad 2 milijona frankov.

Parnik se potopil.

PANAMA 4. Pri Punta Garachina se je baje vsled eksplozije kotla potopil parnik „Chiriqui“. Na parniku je bilo 70 oseb, med njimi 27 potnikov.

NEW-JORK 4. „Sun“ je zvedel iz Panama, da je bilo na parniku „Chiriqui“, na katerem se je razpočil kotel, ubitih 50 oseb.

RUSIJA.

Odstop Izvolskega.

PETROGRAD 4. Časniki živahno komentirajo odstop ministra za unanje stvari, Izvolskega, le „Novoje Vremja“ in „Rieč“ molčita. „Birš. Vedom.“ omenjajo rusko politiko na bližnjem Vztoku, kar da se ima smatrati kakor vseh Izvolskega, ali glavna zasluga njegova da je sklep angleško-ruskega dogovora. „Petersb. Herold“ pa pravi, da ima na tem glavno zaslugo pok. angleški kralj Edvard.

Car je lastnoročnim pismom podelil Izvolskemu red belega orla. Pismo povdarja med drugim, da je Izvolski energično in spretno vodil mlinstvo za unanje stvari od leta 1906 in sicer v težavnih političnih okoliščinah ter da je zasledoval le mirovne interese, in največja njegova zasluga da je sporazum z Anglijo in Japonsko.

Stolipin postane grof in minister za unanje stvari?

PETROGRAD 4. Ministerski predsednik Stolipin bo imenovan grofom in to radi izrednih zaslug, ki jih ima kakor ministerski predsednik. Dotični patent mu izroči sam car, ko pride k njemu na avdijenco Stolipin, da mu poroča o svojem potovanju po Sibiriji.

Na merodavnem mestu zagotavljajo, da ne bo novi minister za unanje stvari imenovan pred povratkom carja. Govori se, da postane minister za unanje stvari Stolipin in ne Sasonov.

DUNAJ 4. Vojna ladija „Cesarica Elizabeta“, je včeraj priplula v Singapore. Na ladiji vse zdravo.

DUNAJ 4. Upravni svet južne železnice je imenoval generalni svetateljem sekciješkega načelnika v železniškem ministerstvu, dr. Avgusta vit. Weeber.

BUDIMPEŠTA 4. Posl. Ladislav Okolicsanyi je poslal predsedniku stranke Kossuthu pismo, v katerem mu sporoča, da zstopa iz stranke, ker ga niso kandidirali v delegacijo.

Limburg n/L. 4. — Ruski car in veliki vojvoda hesenski sta danes dospela semkaj, da si ogledata mesto.

Fran Gerbič.

(K trojnemu jubileju slovenskega umetnika poklanja njegov učenec.)

Čeprav je naš narod mal po številu, je vendar lepo število Slovencev, ki so dosegli velike časti in slave, ker so zaslužni za človeštvo. Na splošno se more reči, da je dal

naš narod svetu mnogo kapacitet na znanstvenem in predvsem na muzikalnem polju. To tudi docela odgovarja našemu narodnemu značaju. Kjer je Slovenec, tam je petje doma. In zato vidimo, da se je v prosvitljeni dobi naše zgodovine ravno v glasbi naš narod povzpelo visoko: in sicer smo napredovali v vstvarjanju kakor v izvajanju glasbi. Saj smo na nekaterih izmed najodličnejših svetovnih oper zastopani s pevci-mojstri, ki so naše krvi. Danes pa se hočemo spomniti slovenskega umetnika, ki uživa priznanje kakor ustvarjajoč muzik, ki je bil v mlajši dobi svojega življenja deležen redke slave in hvale kakor izvršujoč glasbenik.

Gospod Fran Gerbič, ravnatelj „Glasbene Matice“ v Ljubljani, obhaja trikratni jubilej: sedemdesetletnico svojega rojstva, petdesetletnico svojega dela kakor komponist in petdvajsetletnico kakor administrativni ravnatelj slovenskega jugoslovanskega glasbenega zavoda „Glasbena Matica“ v Ljubljani. Slovenski narod je dolžan hvale mojstru Gerbiču predvsem kakor ravnatelju „Glasbene Matice“. Ta zavod, ki se je ob svojem rojstvu nahajal seveda v najprimitivnejših razmerah, razvil se je v glasben zavod prve vrste, ki bo skoro brez konkurenta med jugoslovanskimi narodi: vspešen in enakovreden konkurent drugim tujerodnim svetovnim sorodnim zavodom. „Glasbena Matica“ je razpela svoja krila preko vse širne slovenske domovine, v umetniškem pogledu je mojsterska. In zasluga na tem gre poleg mojstra Hubada, kakor artističnega ravnatelja, administrativnemu ravnatelju zavoda, profesorju Fr. Gerbiču, ki z večšo roko, železno vstrajnostjo in redko nesebičnostjo vodi ta zavod skozi četrto stoletja. In kakor profesor klavirja in solopetja v „Matici“ je podarjal pre mnogim slovenskim sinom in hčeram pouka v lepi umetnosti ter jim tako vcepil ljubezen do plemenite zabave. Trudil se je pa tudi izven učne dvorane za napredek slovenske glasbe, in to kakor organist v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani, a še bolj kakor dirigent ljubljanske opere, ter je tako eden izmed ustanoviteljev edine obstoječe slovenske opere.

Slovenski narod dolguje našemu slavljenju pa še drugo zahvalo: da je ponesel v širni svet glas našega jezika, naše glasbe! G. Gerbič je namreč, predno je prišel kakor profesor k „Matici“, osrečeval se svojim izbranim tenorskim glasom razne operne odre naokoli. Bila je to njegova doba mladosti, doba uspehov in časti.

Kakor sin mesarja in živinozdravnika, posestnika Jožefa Gerbiča, stare cerkniške korenine, rodil se je današnji naš slavljenec v Cerknici na Notranjskem na 5. dan meseca oktobra leta 1840. Ljudsko šolo je dovršil deloma doma, deloma v Ljubljani, kjer je pozneje tudi nadaljeval svoje študije na tedanji nižji realki (višje še ni bilo tedaj). Ves čas svojih študij je bil odličnjak. Kakor šestnajstleten mladenič je pričel študirati učiteljsko pripravnico v Ljubljani, kar ga je zelo veselilo, ker na tej šoli uče v večji meri glasbo, do katere je on imel veliko veselje. Po dovršeni šoli je dobil mesto nadučitelja na ljudski šoli v Trnovem na Notranjskem. Že na učiteljsku v Ljubljani se je vsled intenzivne gojitve muzike njegovo veselje do nje večalo, a kreplil mu je to veselje tedanji učitelj glasbe na učiteljsku, slov. komponist Kamilo Mašek; ravno tako se je navduševal za glasbo kakor gojenec tedanje ljubljanske „Glasbene Matice“ — filharmoničnega društva, kjer je bil kapelnik priznani glasbenik slovenski, Anton Nedved. Čim je nastopil službo v Trnovem, poskusil se je v kompoziciji in vspehi prvih poskusov so ga podžgali, da se je odločil, da pojde na konservatorij v Prago, da se spopolni v kompoziciji, klavirju in solopetju ter v drugih predmetih. Tri leta je ostal na konservatoriju v Pragi (l. 1863—1867) ter ga dovršil z odličnim uspehom.

Na to se je posvetil gledališki karijeri kakor junaški tenor. Najprej je bil pri „Narodnem divadlu“ (Narodnem gledališču) v Pragi eno leto; zatem je šel v Zagreb, kjer se je ravno ustanavljala hrvaška opera. V Zagrebu je ostal devet let. Tam si je tudi izbral za zakonsko družico operno primadono hrvaškega gledališča, Emilijo Danešovo. Ko je l. 1878 obolel na pljučnici, odšel je iz Zagreba. Došli mu ponudbi na c. k. dvorno opero na Dunaju se pa ni odzval. L. 1880, po prestani bolezni, je vsprejel mesto na operi v Ulmu na Nemškem, leto pozneje v Lvovu. Nesreča v družini pa ga je prisilila k sklepu, da zapusti gledališko karijero. Dogodek, ki ga je k temu prisilil, in ki se ga g. profesor še danes z žalostjo spominja, dokazuje, kako

kruto ga je usoda zasledovala. Nekega dne mu je ob popoldanskih urah smrt ugrabila ljubljanskega sinčka — zvečer pa je moral žalostni oče nastopiti v vlogi Raoula v G. Mayerbeerjevi operi „Hugenoti“. Zato se je takoj odzval povabilu lvovskega konservatorija, da prevzame službo glasbenega profesorja. Ostal je tam od 1881—1885. Splošno spoštovan in priznan umetnik, priljubljen in ugleden skladatelj je vključ vsem insistentnim prošnjam Lvovcev zamenjal svojo lepo, bodočnostno polno karijero s skromno službo na mladem glasbenem zavodu v domovini. Ljubezen do domače grude ga je premagala, da jej je šel posvečati svoje moči, v katere prid še danes deluje.

Povsodi, kjer je deloval, bil je zelo priljubljen toliko vsled svojih velikih zmognosti, kolikor vsled zelo priklapljivega značaja. Bil je predmetom opetovanih dokazov simpatij, odlikovan in obdarovan. Posebno radi so ga imeli v Zagrebu in Lvovu. G. ravnatelj Gerbič hrani kakor prijeten spomin sreberne venec, dar hvaležnih Zagrebčanov ob njegovem odhodu iz Zagreba. Od „narodnega deželnega glasbenega zavoda v Zagrebu“ je bil imenovan častnim članom, in ravnotako ga je deželna vlada hrvaška imenovala častnim članom narodnega gledališča v Zagrebu. Najvišje priznanje za zasluge pa je prejel s tem, da mu je bil podeljen viteški križec Danilovega reda.

Kakor skladatelj je Gerbič Slovencev dobro znan. Sestavil je obilo moških in mešanih zborov, izmed katerih so posebno nekateri iz poznejše njegove dobe dovršeni in krasni. Dalje je komponiral maše in druge večinoma vokalne stvari. Krono vsemu svojem delovanju je postavil pa z ustvaritvijo izvirne slovenske opere „Kres“. Pripomniti bi bilo, da gosp. Gerbič oskrbuje mnogo-terim svojim glasbenim točkam tudi tekst sam. In tako je k omenjeni operi „Kres“ libretto tudi izpod njegove roke. Izdal je mnogo svojih del, katerih število znaša sedaj nad 70, v založbi „Glasbene Matice“, pa tudi v privatni založbi. Za slovenske orglarje je izdal že kakor konservatorist „Liro Sionsko“, pozneje je bil urednik in ustanovnik „Glasbene Zore“, predhodnice današnjega zbornika „Novih akordov“, v katerih sedaj objavlja svoje skladbe. Drugi letnik „Novih akordov“ je prinesel Gerbičovo sliko na naslovni strani, v notranjosti pa njegovo lepo kompozicijo: „Rožmarin“.

Ni ta mali prostor pripravljen, da bi se moglo delovanje g. ravnatelja Fr. Gerbiča dostojno opisati in oceniti. Naj služijo te kratke vrstice le kakor skromen šopek, podan častitljivemu starčku od strani jednega hvaležnih mu učencev, katerim je veliki umetnik z večšo roko, redko vstrajnostjo in prirojenjo mu ljubeznivostjo vcepil prve pouke v glasbi, v srce pa ljubezen do slovenske muzike, do plemenite umetnosti.

Trst, dne 4. oktobra 1910.

I. M. C.

Shod za ljudsko štetje v Gorici.

V Gorici 2. X. 1910.

Na poziv pripravljalnega odbora za ljudsko štetje v Gorici se je zbrala v nedeljo ob 10. uri in pol v prostorni dvorani „Hotela Central“ velika množica slovenskega občinstva, skoro izključno iz mesta in s periferije.

Zastopani so bili prav vsi sloji, v pretežnem številu delavstvo in služabništvo. Predsednik pripravljalnega odbora dr. Medvešček je pozdravil navzoče in se zahvalil za obilno udeležbo.

Predsednikom shoda je bil izvoljen dr. posl. Fon, ki je v svojem nagovoru povdarjal važnost ljudskega štetja, ki za deva živo v narodne interese vseh goriških Slovencev. Na to je podal besedo dr. Dereani.

Dr. Dereani je v temeljito zasnovanem govoru pojasnil krivice, ki smo jih trpeli Slovenci pri dosedanjih ljudskih štetjih, povdarjal potrebo, da skušamo zmanjšati — če že ne popolnoma odpraviti — te krivice s premišljenim, organiziranim delom, ki se bo osredotočevalo v pripravljalnem odboru.

Povdarjal je, da smo Slovenci veljali samo toliko, kolikor nas je bilo na papirju. Zato je potrebno, da enkrat pokažemo svoje pravo število! Na deželi ni nevarnosti, da bi se naše število umetno skrčilo, ker tam bodo opravljala štetje okrajna glavarstva. Nevarnost pa preti Slovencev v mestu, kjer ob imel ljudsko štetje v rokah italijanski magistrat. Isti nevarnosti so izpostavljeni Slovenci v Trstu, na Štajerskem in na Koroškem. Izza zadnjega ljudskega štetja vemo, kako so Nemci in Italijani izkoriščali ljudsko štetje v svoj prilogi.

Tudi letos se bo šlo po „občevalnem jeziku“, ker vlada ni hotela sprejeti za podlagu materinščine.

„Corriere“ se že veseli, da se bo šlo po občevalnem jeziku, še bolj jasno pa se je izrazil tržaški „Piccolo“. Poglejmo n. pr. naše služkinje in drugo osebje, ki je primorano služiti si kruha pri italijanskih ali nemških družinah. Po nazorih „Piccola“ bi morale vse te osebe biti vpisane kakor čistokrvno italijanske! Za Italijane bodo šteli vse tiste kuharice in dekle, hlapce itd., sploh vse tiste nezavedne Slovence, ki bodo dopuščali, da jim italijanščino zapišejo kakor občevalni jezik. Večina teh pa morda sploh ne dobi niti števni pol v roke!

Ljudsko štetje služi v podlago statistiki o žitju, številu in narodnosti prebivalstva, a ta statistika je zopet merilo, ki služi vladi za priznavanje pravic kakemu plemenu. V tem se kaže važnost tega čina, a vsega dela ne zmore pripravljati odbor sam, temveč je dolžnost slehernega Slovenca, da poučuje svoje znanke, prijatelje in sorodnike, da se vpišejo pravilno.

Pa ne samo od Italijanov nam grozi nevarnost, ampak tudi od Nemcev.

Nemci se zadnja leta naseljujejo v Gorici potom državne in južne železnice. Ti ljudje prihajajo iz nemških krajev in dobivajo tu službe, dočim mora Slovenec za kruhom po svetu.

Mi moramo gledati na to, da se vpišejo pravilno vsi naši delavci in naše služkinje vkljub morebitnim grožnjam od strani gospodarjev. V ta namen se preskrbi, česar treba.

Pripravljalni odbor je sklenil med drugim, da za vsak okraj nastavi po enega zaupnika, ki bo nabiral imena in jih prijavljal pripravljalnemu odboru.

Vsi veste, da nimamo niti jedne ljudske šole v Gorici, in če bi ne bilo „Šolskega doma“, ki ga vzdržujejo Slovenci z dobrovoljnimi prispevki, bi ne vedeli, kam z našimi otroci?

Zadnje čase smo dosegli nekaj, a to ni dovolj. Pokazati moramo, da nas je ne 4000, ampak gotovo 10000 in več in vlada se bo morala na to število ozirati pri reševanju šolskih in gospodarskih vprašanj.

Kjer pa je v mestu kaj drugih Slovanov, Poljakov in Hrvatov, tudi ti naj se vpišejo kakor Slovenci, ker če se vpišejo kakor Poljaki ali Hrvati, nima to za njih v Gorici nikakega pomena.

Delajmo vsi neutrudno in složno, potem bo naš trud tudi rodil vspehe. V to ime vam kličem: Naprej, zastava slave! (Živahno odobravanje in ploskanje).

Na to se je oglašil za besedo dr. Pavlica, ki je izvajal tako-le: Castiti zborovalci! Ena misel nas je združila danes tukaj: misel na ljudsko štetje in ljubezen do slovenskega naroda. Ko se je zadnje ljudsko štetje završilo, so Nemci pisali, da Slovenci izumirajo. Tudi Čehi so rekli: žalostno vidimo, kako izumira naš prijateljski narod slovenski. Smatrali so nas za umirajoče, ker nismo pokazali vspehov. Ali je naš narod res umirajoč? Ne! V neki statistiki čitamo, kako silno se množe Slovenci na južnem Stajerskem, tako, da Nemci s strahom opazujejo njihov naraščaj.

Naš narod se množi. Zakaj so pa vladne statistike pokazale nevspehe? Temu je kriv način ljudskega štetja in razni pritiski na naše ljudstvo. Krivi pa smo teh nevspehov tudi sami, ker se premalo zanimamo za ljudsko štetje. Celo sama ministerjalna odredba povdarja, da je ljudsko štetje velevažno za državno upravo. To govori dovolj! Ko bo državna uprava odhajala kako službo, se bo ravnala po ljudskem štetju; ko bo otvarjala kako šolo, ji bo služilo v opravičbo ljudsko štetje itd. — Tudi cerkev je odvisna od ljudskega štetja.

Naj nam bodo Čehi v izgled! To plemo je doseglo vspehov samo s svojo neizprosno doslednostjo. Neki nemški duhovnik mi je pravil, da Čehi iz vsake stvari redno napravljajo deželno in celo državno vprašanje. Iz male nemške tiskovine, iz neznanega dopisa napravljajo splošno vprašanje. Tako so neizprosni v vsem! Zato pa dosežajo vspehe.

Mi Slovenci smo predobri; preradi prezremo, ko nam država pošilja nemške ali laške dopise. Je majhna reč, ali po zakonu je velevažna radi principa.

Če Ti sprejmeš tak dopis, s tem odješ kruha tistim Slovincem, ki bi jih morda država sprejela v službo, ko bi Ti bil bolj odločen Slovenec. (Odobranje).

(Zvršetek pride).

K zasedanju isterskega deželnega zbora.

V očigled sklicanju istrskega deželnega zbora, ki se sestane danes v Kopru, sešli so se včeraj predpoludne hrvatski in slovenski istrski deželni poslanci v svojo klubsko sejo v „Narodnem domu“ v Trstu. Navzoči bili so vsi.

Razpravljali so glede sodelovanja v deželnem zboru, pri stanju, kakor je bilo pred letom dni, ko so se bili razšli, *poslabšanem pa s tem, da so italijanski člani dež. odbora od tistega*

časa kršili jasne določbe zakona, ne da bi proti temu kaj ukrenil ne deželni glavar, ne c. k. vlada, vzlic temu, da se je s hrvatsko-slovenske strani proti temu kršenju zakona pri raznih državnih faktorjih protestiralo. Še več: Italijani hočejo, da bi deželni zbor razpravljaj predloge, po katerih bi dežela napravila na milijonov dolgov, a nočejo stopiti v razpravo proračuna.

Popoludne je razpravljala kompromisna komisija, sestojeca — kakor znano — iz 5 Hrvatov-Slovincem in 5 Italijanov, pod predsedstvom deželnega glavarja in začasno tudi v nazočnosti c. k. namestnika. Ta razprava je končala s tem, da imata — ne kompromisna komisija — ampak oba kluba odločiti o nekaterih spornih vprašanjih. Prvi ima besedo italijanski klub, ki se ima izjaviti o nekih zahtevah hrvatsko-slovenskega kluba, *brez katerih ta poslednji ne more mirno sodelovati v zboru.* Besedo pa ima tudi c. vlada, od katere se še vedno (čez pet mesecev) čaka na odgovor na pritožbe hrvatsko-slovenskih členov dež. zbora glede kršenja zakonov.

Goriški deželni zbor.

Novi občinski volilni red.

(Dopis iz Goriškega).

Med drugim bo imel naš deželni zbor rešiti tudi novi občinski volilni red. Opozoriti hočem le na en nedostatek.

Po sedanjem volilnem redu imajo pravico voliti tudi oni davkoplačevalci, ki stanujejo stalno v drugi občini. To naj bi odpadlo iz naslednjih vzrokov:

1) Večinoma ni tem volilcem, bivajočim v drugih občinah, veliko ležace na tem, katere može si hočejo voliti domačini.

2) Toda ravno ti ptujci, ki morda plačujejo 10 stot. do 1 K, se dajajo navadno od ene ali druge stranke zlorabljati na občinskih volitvah — seveda proti primerni odškodnini — in to večinoma na škodo domačinov.

3) Tak ptuj volilec ima pa lahko volilno pravico v 2 ali 3 občinah, ako plačuje le 10 stot. neposrednega davka v dotičnih občinah.

To pa nikomur ni prav, da pride nevažčan na volišče, ker ga, kakor rečeno, volitev nič ne briga, ampak prihaja le kakor najemnik.

Naši deželni očetje naj bi pomislili, da-li bi ne bilo dobro da vsak davkoplačevalec, ima volilno pravico edino tam, kjer navadno stanuje.

Združitev čeških poslancev.

Iz Brna poročajo, da je klub češko-klerikalnih poslancev sklenil privoliti v nameravan skupni klub čeških državnoborskih poslancev.

Pravila so bila odobrena in v debati se je izrazila želja, naj bi se čim prej izdelalo delavni program državnoborskega kluba in da mora stranka z vso energijo podpirati ustanovitev skupnega kluba.

Pa tudi poslanci-pristaši državnopravne struje so se izrekli za skupen in jednoten klub. A če so ti, ki pripadajo k najradikalnejemu krilu češke delegacije na Dunaju in ki so doslej napadali vse češke stranke in priporočali taktiko brez vsacih ozirov — če so tudi ti, pravimo, prišli do spoznanja, da češka narodna politika na Dunaju ne bo uspešna, dokler se jej ne stavijo ujedinjene v službo vse češke skupine v državnem zboru, potem bi moralo biti to, bi menili mi, dovolj prepričevalen argument tudi za Slovence, da se streznijo, da začno stavljati skupni narodni interes nad strankarskega in da — posnemajo češke izglede!!

Saj ga menda vendar ni slovenskega poslanca — pa naj ga osrečuje še tolika politična in parlamentariška samozavest — ki ne bi hotel priznavati, da je češki narod za nekoliko klinov više na lestvi kulture, gospodarske in številne moči in politične zrelosti! — Zaključek iz tega dejstva? Lahko si ga napravi vsakdo, ki je zdravega razuma in blage volje.

Dnevne novice.

Zapovedništvo XVI. vojnega kora je premeščeno iz Zadra v Dubrovnik, kamor je dne 1. t. m. dospel poveljnik FMLt Fanta. Poveljstvo je že začelo posloovati na svojem novem mestu.

Veliko nezadovoljstvo pa je provzročilo, da je g. Matej Šarič v imenu društva za povspenjanje interesov mesta pozdravil poveljnika — nemški! Kako hočemo, da bodo drugi — in sosebno oblasti — spoštovali naš jezik, ko ga mi sami ne spoštujemo! Nemški pozdravi v Dalmaciji od strani avtonomnih korporacij — to je že nebotičen nesmisel!

Vladika Dositej Jović, pravoslavni episkop dubrovačko-bokotorski, se je odpravil svoj škofiji in se umakne v samostan.

Skupine ministerske konference se bode vršile jutri na Dunaju. Z Ogrske strani se udeležita konferenc ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary in finančni minister Lukacs. Tega poslednjega vsprejme cesar v avdijenci, na kateri mu minister predloži proračun za 1911. v predskančijo.

Županom na Reki bo izvoljen Zanella. Tako je v nedeljo sklenila avtonomna stranka na svojem shodu.

Podmorski kabel med Pulo in Splitom so pričeli polagati te dni. Delo je odano neki tvrdki iz Nemčije. Polaganje kabla bo stalo 3 milijone kron. Z delom so pričeli v Splitu. Kakor poročajo dalmatinski listi, položijo potem še dva nova kabla, enega od Splita do Dubrovnika in drugega od Dubrovnika do Tivta.

Zavarovanje delavcev. Iz Sarajeva poročajo: Deželna vlada predloži bosansko deželnemu zboru takoj ob pričetku jesenskega zasedanja zakonski načrt o deželni blagajni za zavarovanje delavcev. V načrtu je zajamčena popolna avtonomija deželne blagajne. Ta zavod, za katerega bi imeli plačevati prisose samo delodajalci, stopi baje v krepost že s 1. januarjem 1912.

Srbski profesor v Sofiji. — Iz Sofije javljajo: Tukaj se že nekoliko dni mudi znani učenjak dr. Čedomir Mitrović, izredni profesor beligradskega vseučilišča. — Dr. Mitrović se mudi tukaj radi proučavanja ureditve pravoslavne cerkve, ker hoče Srbija preosnovati organizacijo srbske cerkve. Dr. Mitrović odpotuje od tukaj v Rusijo in Rumunsko ter Grško, da prouči upravo tamšnjih cerkva.

Obrambena poskušnja ob Bosporu. V vsej mednarodni politiki so vzbudile veliko pozornost strelne vaje turških obrežnih baterij ob vhodu v Bospor, ki so se vršile v soboto v navzočnosti velikega vezirja, ministrov, generalnega polkovnika pl. Goltza in višjih častnikov. Vaje so trajale do 11. ure po noči. — Vaje so bile zasnovane na supoziciji napada proti sovražni floti, ki se bliža od Črnega morja in ki bi hotela izsiliti prehod skozi Bospor. Glasom nekega carigradskega poročila so imele vaje izvrsten vspeh. Vaje so baje dokazale, da je vhod v Bospor dobro zavarovan.

Bojkotirana madjarska šola. V občini Totkomloš je bila lani zgrajena madjarska šola, ki je imela takoj prvo leto okoli 500 učencev. Letos so Slovaki sklenili, da bodo to šolo bojkotirali ter vpisujejo raje svoje otroke v konfesijonelno židovsko šolo, kjer se tudi poučava v madjarskem jeziku, nego v madjarsko. — Na ta način je padlo število učencev te šole na komaj 150. O tem slučaju so obvestili naučno ministertvo, ki ukrene „nujne korake“.

Zedinjene države bodo zasedle republiko Panamo. Richard O. Marsh, član ameriškega poslaništva v Panami, se je izjavil, da ako bo panamska vlada prezirala želje zedinjenih držav, bodo te prisiljene zasedati panamsko republiko. Marsh je storil izjavo z ozirom na napredno stranko, ki hoče izvoliti predsednikom moža, ki je največji nasprotnik ameriških interesov.

Vojno razpoloženje na Grškem. „N. Wiener Journal“ poroča iz Aten, da se glasom vesti iz Larise grško prebivalstvo ob meji zbira na shode, na katerih zahteva, da se napove Turkom vojna.

Razpust nemškega državnega zbora. Socijalno-demokratsko vodstvo v Berlinu je izdalo proglas, v katerem javlja, da bo nemški državni zbor bržkone v kratkem razpuščen in pozivlja stranko, naj se pripravlja za nove volitve.

Naslednik Izvoljskega. Iz Petrograda poročajo: Sasonov ni še imenovan ministrom za vnanje stvari na mesto odstopivšega Izvoljskega. To se zgodi baje šele po povratku carja. Dotlej bo Sasonov vodil ministertvo kakor začasni upravitelj.

Proračun kitajske vlade. Iz Pekinga: Finančno ministertvo je sestavilo proračun za leto 1911. Proračun izkazuje 36 mil. taelov primanjkljaja. Dohodek znaša 297 mil., stroški pa 333 mil. taelov. Torej tudi Kitaj se — evropazuje!! Vsaj s tem, da se ponaša z deficitom v državnem gospodarstvu.

Domače vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ bo imel svojo sejo danes popoludne ob 3. uri v prostorih „Slov. Citalice“. Ker treba razpravljati o važnih stvareh, naj se odborniki gotovo udeležijo te seje.

Ravnatelj pošte in brzojava Herman Pattay se je povrnil s svojega dopusta in je zopet prevzel vodstvo ravnateljst. pošte in brzojava.

Imenovanja v policijski službi. Policijski konceptni praktikanti Ivan Francetič v Puli, dr. Ivan Seneković in dr. Maksimiljan Platter v Trstu so imenovani provizoričnimi policijskimi konceptisti.

Imenovanje v finančni službi. — Davčni upravitelj Fran Kavčič je imenovan višim davčnim upraviteljem za področje finančnega ravnateljstva v Trstu.

Iz pravosodne službe. Sodnik dr. Ščitimir Dolenc v Buzetu je imenovan okrajnim sodnikom in sodnijskim predstojnikom v Podgradu.

Cesarjev god. Včeraj dopoludne ob 10. uri je bila povodom cesarjevega godu v stolni cerkvi pri sv. Juštu pontifikalna maša z zahvalno pesmijo, ki jo je služil kapitularni vikar in stolni prošt mons. dr. Petronio.

Maše se je vdeležil namestnik princ Hohenlohe, župan Valerio, zastopniki vrhovnih oblastnih, uradov in zavodov, mnogo častnikov, uradnikov in drugega občinstva. Iz Miramara je dospela na službo božjo tudi nadvojvodinja Marija Josipa s spremstvom. Pred cerkvenimi vratmi jo je vsprejel in pozdravil namestnik, župan in stolni dekan.

Raz javnih poslopij, konzulatov in sedežev patrijotičnih društev so plapolale zastave.

Pogreb c. k. višega fin. svetnika in finančnega prokuratorja Ivana Fabianija se je vršil včeraj popoludne ob 3. uri ob veliki udeležbi od strani c. kr. uradništva, v prvi vrsti seveda finančnega. V imenu finančnega ministertva se je udeležil pogreba c. k. dvorni svetnik in namestnik c. k. finančnega ravnatelja dr. Napoleon Fabbrro, ki je tudi poslal pokojnikovim zaostalom in ces. kr. finančni prokuraturi sožalni pismi.

Nov važen list. Na polju slovenske žurnalistike imamo beležiti novo važno pridobitev. Pod imenom Südsteierische Volksstimme“ je začel v Celju na nemškem jeziku izhajati list, ki napoveduje najbrezobzirnejši boj proti tam gospodujoči fanatični klikli vsenemcev in slovenskih odpadnikov. Po trgati hoče tej klik krinko z obraza ne le v političnem, ampak tudi — drugih pogledih. Sodeč po vsebini in živahnosti, s katero je pisana prva številka, izišla minolo soboto, smemo pričakovati, da postane ta list prava šiba božja za celjsko kliko ter da posveti z bengalično lučjo na celjsko pozorišče pred in za kulisami, da bo videl svet, da se za nemškimi hochziele skrivajo gromade osebne sebičnosti in koristolovstva, katero delo utegne polagamo odpreti oči marsikateremu celjskemu purgarju, ki je gledal doslej v tiste mogotce kakor v kake bogove. „Narodni dnevnik“ pravi, da je že prva številka napravila v Celju velik utis.

Pozdravljamo novega sobojvnika z odkritim veseljem in ga tudi mi najtopleje priporočamo v podporo ne le štajarskim, ampak vsem nemščim večim Slovincem.

Tevtonska olika. V škedenjskih plavžih je uslužben neki naduti človek in — navdušen Nemec. Nekega dne je vprašal ta človek nekega delavca za žveplenko. Čim pa je zagredal CM. užigalice, ga je prijala kar blaznost, da je zagnal škatljico v morje. Naj g. inženir H. le hvali previdnost božjo, da ni naletel na odločnega in gorkega človeka, drugače bi bil morda tudi on sčrčal — za škatljico, da bi si tam nekoliko ohladil svojo razgreto nemško glavo. Razgreta mu je glava, ker je presit dobrega kruha na naših tleh. I seveda, tudi tu je boljši kruh le za sinove matere Germanije, kajti gospod direktor če ga kdo povprašuje za kako službico — odgovarja, da tu treba dobro nemško znati. Vse boljše je za sinove herrnvolka, uboga slovenska raja pa naj le gara po dvanajst ur na dan in noč!

Potem pa prihaja kaka histerična babnica, ki piše v dunajsko „Novo prešo“ najpadlejša zasramovanja na račun Slovincem. Dne 18. septembra je pisala n. pr. neka Zofija pl. Khuenburg, da Slovincem ni možno primerjati niti s psom. Kajti, ako bi bili Slovenci — tako piše ta nemška predznica — tako skromni in zvesti kakor psi, ne bi bilo več preprirov in sporov!

To so nazori, vredni — plemenite žene! Ali le po rojstvu, ne pa omiki in mišljenju! To je omika kvečemu kake nemške „kelnerice“, ali pa tržaških babur s „stare Rene“, ki zajemljejo svojo dušno hrano iz „Piccola“, tega vrednega brata dunajske „Neue Fr. Presse“. Morda pa bi hoteli ti pangermani, da bi se mi od nemških Eulenburgov učili — omike in morale!

Mi Slovenci pa — če tudi smo mal narod — vendar napredujemo v omiki to je ravno, kar jezi nemške politične degenerance!

Zeljk o.

Ultrancijonalen in — surov! — V naše uredništvo je prišlo par vsakdanjih gostov ljudske kavarne v ulici Arcata (malo dalje od bivšega gledališča Armonia) in so nas naprosili, naj javno ožigosamo surovo in brutalno vedenje italijanskega lastnika te kavarne proti svojim slovenskim uslužbencem. Zasramuje jih s ščavi, pregreša se nad njima dejanju, meče za njimi, kar mu prihaja pod roko, tako, da 2 slovenski uslužbenki čisto jočeta.

A ko mu je te dni neki neki gost pripomnil, da to vendar ne gre tako postopanje z uslužbenci, se je kavarnar zadržal: Va in malora ti e ki ke te protigi!

To naj izvolijo vzeti na znanje Slovinci, ki obiskujejo rečeno kavarno.

Na adresu državno-železniške uprave. — Prejeli smo: V nedeljo zvečer sva hotela v Borštu s prijateljem stopiti v vlak proti Trstu. Ali vagoni III. razreda — za katerega sva vzela vozni listek — so bili natlačeno polni, tako, da so morali ljudje stati. Ni nama preostajalo drugega, nego da sva stopila v voz II. razreda. Ko pa je prišel konduktar, naju je neusmiljeno in surovo

ven zapodil. Morala sva ubogati, ali ko sva izstopila, se je vlak že začel pomikati in čakati sva morala v Borštu na naslednji vlak.

Najprej morava najodločneje protestirati proti temu, da se s potniki tako neoblikovano postopa, tudi če ti poslednji nimajo prav! V drugo pa treba istotako odločno protestirati proti temu, da v vlakih ni zadostno vozov III. razreda, če že tudi ob največjem navelu in ob prenapolnjenih vozovih ni dovoljeno iskati prostora v II. razredu. Aut — aut: ali dovoljno vozov III. razreda, ali pa naj bo v slučaju sile in potrebe dovoljen vstop tudi v kak drugi razred!

Iz trgovskih krogov. Trgovine v Škedenju in Barkovljah so še vedno odprte ob nedeljah, dočim morajo biti po nalogu namestništva vse trgovine v mestu zaprte. Istotako tudi po drugih krajih okolice. Vsi tedaj trpijo tržaški trgovci veliko škodo.

Čuli smo, da so škedenjski trgovci napravili prošnjo na namestništvo, da bi tudi v Škedenju zapirali trgovine ob nedeljah. Podpisali da so vsi škedenjski trgovci razun enega. Kaj je to s prošnjo? Je-li jo je namestništvo rešilo ali ne? Želeli bi odgovor na to vprašanje. Želeli bi bilo tudi, da bi se prizadeti slovenski krogi zanimali za to stvar.

Trgovcem in slav. občinstvu naznanjamo da sveče v prid družbi sv. Cirila in Metoda pridejo v najkrajšem času v promet.

Glavno zastopstvo ima g. V. K. Plesničar, Via Giulia št. 29, kamor se lahko že sedaj gospodje trgovci obrnejo za naročbe.

Trgovska visoka šola Revoltella. Naučno ministerstvo je odobrilo predlog voostva trgovske visoke šole Revoltella, da se na tej šoli uvedejo kurzi iz filozofije in pedagogike, katerih se morejo udeleževati tudi učitelji ljudskih šol, ki se pripravljajo za izpit za meščanske šole. Laškim učiteljem se s tem zopet nudi prilika višje izobrazbe; ko so pa slovenski učitelji Trsta in okolice pred nekaj leti prosili za otvoritev meščansko-šolskih kurzov s slovenskim učnim jezikom v Trstu, se jim ni ustreglo pod pretvezo, da ni primernih docentov v Trstu.

Mi pa mislimo, da bi naučna uprava ob imenovanju profesorjev na državne zavode v Trstu lahko upoštevala upravičeno in — mislimo — hvalevredno željo slovenskega učiteljstva tržaškega! Seveda, dokler bodo Nemci Slovencem krojili kulturne zavode, toliko časa bomo vedno zapostavljeni, ker vladi ni do izobrazbe Slovencev, ampak njen namen je, da kolikor možno več Nemcev spravljajo do kruha na našem Primorju. Skandal je, da se prošnja strokovnega učiteljskega društva za sredstva nadaljne izobrazbe ne upošteva niti toliko, da bi se prosilec vsaj formalno rešila njih prošnja.

Nedeljski protestni shod pri Sv. Jakobu bo prava manifestacija našega ljudstva za pomenjevanje življenja in izlaski mesa. Ne v brezplodnem zabavljanju na tega ali onega, ampak v pozitivnih zahtevah se bo razvijala razprava na prostornem prostoru pri Sv. Jakobu. Skrajni čas je, da ljudstvo v svojem obupnem protestu reklamira od vlade, naj potem zakonitih odredb stori konec strahovladi v nepremagljivih zvezah (kartelih itd.) združenim izmozgovalcem ljudstva, velikim importerjem, brezvestnim špekulantom z življenjskimi interesi ljudstva. To bo ena izmed ostalih zahtev, ki se bodo izrazile na nedeljskem shodu in ki naj bi bile namenjene neposredni sedanjosti in doledni bodočnosti.

Zato bodi naša parola: *Slovenci in Slovenke, v nedeljo popoldne vsi na veliki protestni shod pri Sv. Jakobu!*

Mrcvarenje naše mladine. V slavnostni dvorani nemških šol na Lipskem trgu se je vršila cesarska slavnost za gimnazijce in posebno za realce.

V to „dvorano“, ki služi ob nedeljah kakor kapela, a sicer kakor navadna učna soba, so stisnili 500, oziroma 600 dijakov. Ti reveži so stali stisnjeni kakor sardele, a atmosfera je bila taka, da so omedleli dva gimnazijca in eden realce.

Tovariši so jih morali nesti na zrak, da so zopet k sebi prišli. In v tej „dvorani“, v kateri je — ko v nji stoji klopi — prostora komaj za 40 do 50 dijakov, morajo vsako nedeljo stotine in stotine dijakov prisostvovati maši! — Vsajamo se vprašali šolske oblasti, ali jih res nič ne briga zdravje dijakov? In ali bi ne bilo primernejše, da se dijaki vdeležujejo maše v visoki in prostorni cerkvi pri Starem sv. Antonu?!

Za stavbo slovenske šole pri Sv. Jakobu so plačali Drobntarji 17. in 18. tedenski prispevek 6:20. Protidrobntar pa za iste obroke 5 K. Srčna hvala! — In drugi?

Pevski zbor podružnice „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer ob 8. uri je pevska vaja za ženske zbor. Prosim polnoštevilne udeležbe. Pevovodja.

Glasbena šola podružnice „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes popoldne ob 2. uri naj pridejo vsi gojenci v šolske prostore, da se jim naznanjajo natančen urnik in drugo.

Delna stavka voznikov. Predsinočnjem je sklenilo približno 150 voznikov

„Splošne prevozne akcijske družbe“ zapričeti danes stavko, ne da bi počakali na izid pogajanj, vseh 350 voznikov, ki bi imela biti 21. t. m. končana, in v katerih skušajo doseči zboljšanje svojega položaja.

Ta delna stavka je pričela včeraj zjutraj. Štrajk, kateremu so se pozneje pridružili skoraj vsi vozniki, nadaljuje.

Tržaška mala kronika.

Hud možiček. 47-letni mehanik Josip Kočvar iz Trsta, stanujoč v ulici Boschetto št. 32 živi v neslogi s svojo ženo in ji svojo mržnjo večkrat tudi dejanjsko dokazuje. — Predvčeranjem je bilo na vse zgodaj, ob pol 5. uri slišati silno vpitje iz stanovanja, kjer onadva bivata. Pritekli so iz ostalih nadstropij ljudje in vsa preplašena in objozana jim je pravila uboga ženska, da jo je njen mož najprej nabil do krvi, potem da je zgrabil sekuro in bi jo bil gotovo udaril ž njo, če ne bi bila še pravočasno pobegnila.

Prišel je tudi neki redar pogledat, kaj se godi ob tej rani uri in je odvedel tega vzor-moža s seboj! — Na policiji je zaničkal, da bi bil ženi grozil s sekuro, nabil pa jo je baje zato, ker mu je nezvesta!

Poslali so ga v ulico Tigor.

V svobodni luki. 28 letni težak Jakob Cotič iz Trsta, stanujoč v ulici Scoglio je bil predvčeranjem v prosti luki aretiran, ker si je na nepošten način prisvojil 17 kg. rozin. — Redarju, ki ga je spremljal na policijski komisarij je med potjo sicer pobegnil, vendar pa ga je zopet vlovil. Spravili so ga na varno.

Iz Argentine. Predvčeranjem je dopel iz argentinskih in brazilskih pristanišč v našo luko parnik Austro American „Teresa“ s 50.000 vrečami kave, in 3000 ton argentinskega žita, katero pa je namenjeno za Benetke.

Nagla smrt. Predvčeranjem dopoldne ob 11. uri se je 70letni posestnik Adam Sterno, stanujoč v ulici Squero nuovo št. 7 podal po svoji stari navadi v kavarno „Alla Stazione“.

Komaj je tam sedel za mizo, se mu je glava nagnila na prsa in par trenutkov pozneje je bil mrlič. Pozvani zdravnik ni mogel pomagati, konstatiral je le smrt.

Truplo so prepeljali v kapelo k sv. Juštu.

Padel z voza. Ivan Kosmač, star 33 let iz Boršta je včeraj zjutraj padel z voza in si ob padcu zlomil levo ključnico. Pripeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Komur ni svetovati, mu tudi ni pomagati. Mnogokrat slišimo tarnati gospodinjo, da njena kava ni in ni za nič, akoravno kupuje najboljšo in najdražjo zrnato kavo. Dobra mamica ne ve, da za okusno kavo ne zadostuje samo dobra zrnata kava, ampak da je ravno tako važna dobra kavna primes, brez katere nobena kava nima ne pravega okusa in ne prave barve. Na dobro kavno primes marsikatera gospodinja polaga veliko premalo važnosti. Gospodinjam, ki hočejo imeti zares okusno in dobro kavo, svetujemo, naj kupujejo edino priznano izvrstno Kolinsko kavno primes iz Kolinske tovarne v Ljubljani.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes dne 5. t. m. od 9.—12. dop.

Chiffoniers, umivalnik z mramorjem in ogledalom za 2 osebi, omara s štirimi predali, mizica, stenska ura, ponečne omare, držala za zaveze.

Ogledala, etager, obešala, pisarna, avtomatična blagajna, več parov čevljev za gospe in otroke, buteljke asti spumante, dalmatinsko vino in Byrrh, kozarci, steklene posode za peverone, skombri v škalljah, fileti, salam, gnjati, ovčji sir, otmoti papir.

Broj 4553

Oglas.

Daje se na opće znanje, da će se godišnji subotinski sajam u Buzetu, koji je usljed pošasti griže bio prenešen obdržavati počamši sa 15. listopada o. g.

GLAVARSTVO OPĆINE BUZET

Načelnik: RAŠPOLIĆ v. r.

Zgotovljene obleke.. lepe, fine in poceni se kupuje pri narodni tržnici BOHINEC & Co. v Trstu, V. delle Torri 2 (za cerkvijo sv. Ant. nov.)

NOVA. TRGOVINA
„ALL' AREOPLANO“ Piazza della Borsa 3
Velika izbora drobnarije in igrač, predmeti za na potovanje. CENE NIZKE.

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „All' Alpina“ v Va San Sebastiano št. 7.
Bogata zaloga zadnjih novosti kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd.
MLUVI ČESKY! ————— MLUVI ČESKY!

Veliki kinematograf **BELVEDERE**
TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

Sreda 5., Četrtek 6. in Petek 7. oktobra 1910:

Veleinteresanten program

Prodajalna slanine: in: delikates

Alojzij Kranjc, Trst

ulica Sanità 22 (vogal ulice S. Giorgio 5)

Pivo Drcher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. — Dezertna vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierja v Vipavi. Vsaki dan kuhana gojata, stanjelska gnjat in raznovrstne slanine.

Sveže surove maslo iz planin in izbran sir.

Spritzer wein

se imenuje belo štajersko vino, ki je edino pripravna pijača z mineralnimi vodami in sifonom. Prodajam tudi v buteljkah pristno vino Opello iz Vise, Belo sladko iz Vise, istrsko in teran. Priporočam tudi svoj izbor desertnih in zdravilnih vin, ros likerje, žganje in sirupe. Zaloga „Asti spumanti“ po Kron 3 K. Sladki refrek po K. v. Izborno žganje po K 2-40 buteljka poldruga litra. Prekupovalcem popust. — E. Jurcev, Acquedotto 9

20 do 50 K na dan zasluži

lahko vsakdo pri nas s prodajanjem garantiranih srečk in papirjev vedne vrednosti. Vsak, kateri pridno dela, mora si prisik beti najboljšo bodočnost. Nagrada je velika — Ponudbe na upravo „Neue Fortuna“ Budimpešta V., Börse, Postfach 78

Zdravljenje: krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Milleflori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlični lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) Telefon 377

Poštne pošiljave se izvršujejo takoj in franco, ako se dopolne Kron 1-10.

Specijal. gumij. predmetov

Elastične nogovnice, kilni pasi, pesi irigatorji, sosenzorji, gum. rjuhe, cevi za vino, vodo, plin OVATA. Prodaja in poprava črevljev iz gume ter gumijevih predmetov.

Higijenični predmeti

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE

Federico Steindler, Acquedotto 14.

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlovja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion št. 10.

Zadnji teden! Zadnji teden! Zadnji teden!
Žrebanje se vrši neprekinjeno dne 8. oktobra 1910 ob 8. zveč.

loterije podp. društva c. k. policijskih uradnikov

Srečka stane 1 K in njih udov in sirot Srečka stane 1 K

I. glavni dobitok 30.000 kron

Dunaj, Schottenring 11 (policijska krogoljka) Srečke je dobiti v vseh menjalnicah, loterijah in trafikah.

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. Stibie! in drug se je preselilo na Corso 49 (Piazza Goldoni). Tel. 140

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò št. 9

(nad Jadransko banko)

Prejemnik 48 12. 02. 1. 12. 06. 5. 12. 01. 02. 06. 12. 01. 02. 06. 12. 01. 02. 06.

Slovenci! hočete se obleči po ceni?

Obrnite se do dobroznane trgovine z oblekami

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

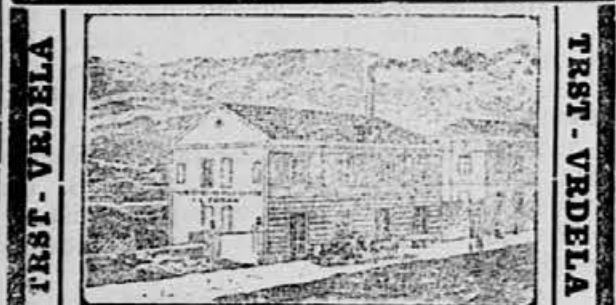
Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente) kjer dobite velik izbor oblek in sukenj za moške, dečke in otroke za nastopajočo sezono po sledečih cenah:

Obleke iz poluvalne in Kamgarna za moške od K 15—52
Obleke „ „ „ dečke „ „ 10—30
Obleke „ „ „ za otroke „ „ „ 4—16

Suknje, kožuh z ovrtnikom iz prave kožuhovine za dečke, pelerine iz Lodna po cenah, da se ni bati nikake konkurence. — Zaloga blaga tu in inozemakega. — Izvršuje se delo tudi po meri. Velik izbor potrebnih predmetov za delavce: hlače, srajce, pletenice itd. itd. Postrežba solidna

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

PRVA PRIMORSKA TOVARNA DROŽ (KVASA)

ki se je v tako kratkem času tako dobro razširila s svojo točno in hitro postrežbo in s svojim najfinjšim blagom, pri katerim se ni bati nobene konkurence, pošilja po vseh delih sveta. Trgovci in peki! Zahtevajte cenik, eventualno tudi vzorec, kateri se vam pošlje brezplačno.

J.J. SUBAN, TRST-VRDELA

Pod vrečami. 11-letni Vinko Bribek je mesel včeraj dopoldne kosilo svojemu očetu, ki je strojevodja pri državni železnici. Ko se je fantek nahajal v skladišču, kjer je njegov oče kosil, se je zvrnilo nanj več žakljev, ki so fantka podrli na tla. — Zadolbil je mnogo poškodb na vsem telesu, tako da so ga morali prenesti v mestno bolnišnico.

Padel s tretjega nadstropja. Alojz Musina, star 14 let, iz Kormina, je delal tamkaj kakor podajatelj pri neki novi zgradbi. Včeraj jutraj je padel s tretjega nadstropja. Ob padcu si je zlomil levo roko in zadobil notranje poškodbe. Prepeljali so ga z železnico v tukajšnje mestno bolnišnico.

Aretiran radi tatvine. Fusú Izak iz Bosne, oglar, je bil sinoči aretiran v neki krčmi na obrežju Pescatori, ker je ukradel svojemu tovarišu Jurju Sudarju novčarko, v kateri je bilo 9 K.

Koledar in vreme. — Danes: Placid in tov. muč. — Jutri: Brunon spozn.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. — Vreme včeraj: oblačno dež.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, šlabi vetrovi.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“. Danes točno ob 8. uri zvečer pevska vaja za moški zbor. Prosim polnoštevilne vdeležbe.

Predsednik. Pevsko društvo „Ilirija“ opozarja gg. pevke in pevce na pevsko vajo, ki bole nocoj (sreda 5. t. m.) točno ob 8. uri. Pevci so naprošeni, da se te vaje gotovo udeležijo vsi.

Vsprejemajo se tudi nove pevske moči.

Ob enem opozarjamo na važni sestanek, ki se bo vršil še v tem mesecu. Čas objavo pravočasno.

Odsek tržaškega Sokola v Rojanu naznanja, da ima vsako soboto ob 8. uri zvečer „plesne vaje“ v dvorani konsumnega društva v Rojanu. — Vstopnina za nečlane 60 stot. za člane pa 50 stot. Gospice 20 stotink, članice sokolice so vstopnine prosto.

Danes ob 3:15 popoldne se začne vaja za naraščaj po redu, kakor je bilo že objavljeno.

Glasbena šola Št. Jakobške Čitalnice. Pouk prične danes v sredo, in se bo vršil: za gosli vsako sredo in soboto od 5.30—8.30 ure zvečer; za glasovir tudi vsako sredo in soboto od 5—7 zvečer. — Kdor se želi še upisati naj pride danes ob označenih urah v Čitalnico, ker pozneje se ne bo več vsprejemalo. — Danes bo upisovanje tudi za druge inštrumente.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu ima vsaki četrtek pevske vaje ob 8. uri zvečer v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. — Vsprejemajo se nove pevske moči.

Tržaško vojaško - veteransko društvo je v zadnji seji, dne 29. 9. t. l., izvolilo častnimi člani gospode: podpredsednika paroplovne družbe „Lloyd“ Julija Singerja častnim poveljnikom; Dragotina Jvana pl. Vanieka, imejitelja Frana-Josipa vit. reda; c. in kr. pomorskega poročnika v pokoju Viktorja Hermannja, društvenega predsednika v Kanalu, Antona Bajta, društvenega knjigovodjo in mestnega tajnika v Solno-gradu Vekoslava Moltererja ter predsednika vojnega kora v Monakovem Josipa Genstallerja.

Ob enem se je vršila začasna volitev predsednika in podpredsednikov društva in so bili enoglasno izvoljeni: predsednikom, redarstveni uradnik v pok. gosp. Juraj Titz, podpredsednikom gg. Fran Gruden in Vekoslav Wetzler.

Nar. del. organizacija.

sklicuje

nedeljo, dne 9. oktobra t. l.

ob 4. uri popoldne

velik protestni shod

pri sv. Jakobu na planem.

Odbor N. D. O.

Zadnji volilni sestanek pred sobotnim občnim zborom NDO se bo vršil jutri, ob 7. uri in pol zvečer v prostorih NDO. Na sestanku se definitivno odobri lista kandidatov.

Vesti iz Goriške.

Kraška „Zveza županov in podžupanov“ bo imela odborovo sejo 9. okt. ob 2 uri popoldne v Komnu pri g. Švari, razgovarjaje se 1) o obč. volilnem redu 2) o prihodnjem občnem zborovanju 3) poročila in slučajnosti.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja 1910 do 23. septembra 1910 je obiskalo Opatijo 38.244 oseb; vrhu tega 3487 pasantov, skupno 41.731 oseb. Od 22. do 28. septembra 1910 je na novo došlo 777 oseb. Dne 28. septembra 1910 je bilo navzočih 3350 oseb.

Trgatev v Istri. Iz Pazina: Te dni prične tukaj in v okolici trgatev. Grozdja ne bo dosti, ali kar ga bo, bo precej dobro. — Upati je, da bodo tudi cene primerne, kupci se že oglašajo.

Druge slovenske dežele

Pred celovško poroto je odgovarjala te dni dnarica Magdalena Prucha iz Beljaka, ker je ogoljufala južno železnico za K 2033.40. Po smrti svoje matere, udove po železniškem čuvaju Tomažu Prucha, se je izdala za svojo mater in je z njenim podpisom vzdigovala mesečno vdovnino. To je prakticirala od 1. marca 1909 do konca aprila t. l. Obsojena je bila na osem mesecev ječe.

Nemški odvetnik v Gradcu aretiran. Iz Gradca poročajo, da je bil po nalogu državnega pravdnštva aretiran in izročen deželnemu sodišču v Gradcu odvetnik dr. Gottfried Hold in da je uvedena proti njemu preiskava zaradi poverjenja in goljufije.

Na trebušnem legarju je umrl v celovški vojaški bolnišnici 22-letni dragonec 5. dragonskega polka, Ivan Lazar, doma iz Slov. Bistrice. Zbolel je, ker je na vojaških vajah jedel nezrelo sadje.

Sijajna slovenska zmaga. Na volitvah v trgovsko zadrugo v Sv. Lenartu v Slov. Goricah so bili izvoljeni v odbor sami slovenski kandidati. Priprave za volitve sta izvršili obe slovenski stranki skupno. Novi načelnik te poprej docela nemškutarske zadruge je g. Ant. Zemljčič.

Gospodarstvo.

Tržaška posojilnica in hranilnica je imela v mesecu sept. t. l. K 1,825,185,06 prometa. Med temi je bilo vloženih hranilnih ulog K 359,091.24 izplačanih hranilnih ulog pa K 553,819.09. Posojil se je izplačalo K 236,601.62, stranke so vrnille posojil K 116,089.71.

Skupni promet tega leta do 30. sept. znaša K 17,284,903.15.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj lns. oddeku.

peresa, ročnike
svinčnike pisan-
ke, peresnike, nahrbtnje in ročne torbe se dobi v izbi
pri Rudolfa M o z e, via Scalinata št. 1. 1533

Šolske potrebščine, peresa, ročnike, svinčnike pisanke, peresnike, nahrbtnje in ročne torbe se dobi v izbi pri Rudolfa M o z e, via Scalinata št. 1. 1533

Iščo se dečka ali deklico: za papirnico poznati mora slovenski in italijanski jezik. Več se izve pri upravnistvu tega lista. 1700

Podpisani naznanja, da sem odprl na Opčinah št. 361 zraven cerkve prodajalno prašičjevega mesa Dominik Vivoda. (1633)

mlado in cvetoče,
zdravo in veselo

nemore ostati nobeno dekle in nobena gospodinja, katere se mora mučiti leta in leta v kuhinji in v gospodinjstvu pri pranju in umivanju s slabim milom. — Pri parabi

Schicht

ovega mila

se varuje roke in doseže hitro, brez truda in napora snežno belo perilo.

Trgovina Jakob Bambič v Trstu

ulica Giulia št. 11 poznana od Slovencev v okolici in na deželi.

Zaloga vsakovrstn. blaga

za vsako gospodinjstvo na debelo in drobno. Zaloga otrobov, koruze in moke ter različnih jestvin. — Se priporoča udani JAKOB BAMBIČ

V trgovini dobro izvežbana mladenka, 1856 službe v kaki prodajalni z ječininami ali mešanim blagom. Učno spridevalo je na razpolago. Posuđe naj se pošilja po R. Žica, poste restante, Sežana. 1606

Neapeljske in sicilijanske testenine, riž iz Bolcgnie najfinije, o.j.e. Sicilijanska prodajalna Farneto 3. 1618

Proda se dekret za gostilno in vinotoč dobro upeljan, radi odpotovanja v Ameriko. Molin a vento 70, Sibera. 1641

Rogaška kisel. Templev

Radinski vrelec.

Najboljši mineralni vodi.

— ZASTOPNIK —

Lacko Križ - Pula

WIESENREITER & Co., TRST

via Gioachino Rossini 20.

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridelek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

SPREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in zjamčeno. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenko

TRVDKA

Adolf : Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I.

TELEFON št. 16-83.

(zraven restavracije Cooperativa ex Hacher) prodaja na mesečne all

tedenske obroke obleke in po-

vršnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju,

ampak v prvem nadstropju

Maccari & Pross

Trst, Via Malcanton št. 9

Tkano in volneno blago

za moške v velikem izboru

po zelo ugodnih cenah.

Na zahtevo se dopošljejo uzorci gratis in franko.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 31.

Filijalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbira moških in ženskih čuljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Antonio Dobner

— urar in zlatar —

sodni Izvedenec

se je preselil v ul. DELLE

POSTE 3 vogal Torre blan-

ca (TOBARKA)

Sprejema vsakovrstne poprave PO ZMERNIH CENAH Z JAMSTVOM.

Prodajalnica manufakturn. blaga

Enrico de Franceschi

Trst, ulica delle Poste št. 10

vogal ulice Valdirivo)

VELIKA IZBERA bombaževine, trliže, fustanja,

volnenega blaga, izdelanega moškega in

ženskega perila in drobnih predmetov

po najzmernejših cenah.

HOTEL BALKAN

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji.
CENE ZMERNE. I. KÖGL.

HOTEL BALKAN